

ADVIES Nr. 2.331

Zitting van dinsdag 29 november 2022

Begrotingsakkoord van de regering van 18 oktober 2022 – Besparingsmaatregelen RVA buiten werkloosheid – Ontwerp van koninklijk besluit tijdskrediet en voorontwerp van programmawet, titel Werk

x   x   x

3.396
3.397

ADVIES Nr. 2.331

Onderwerp: Begrotingsakkoord van de regering van 18 oktober 2022 – Besparingsmaatregelen RVA buiten werkloosheid – Ontwerp van koninklijk besluit tijdskrediet en voorontwerp van programmawet, titel Werk

---

Bij brief van 28 oktober 2022 heeft de heer P.-Y. DERMAGNE, vice-eersteminister en minister van Werk, het advies van de Nationale Arbeidsraad gevraagd, eensdeels over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van diverse koninklijke besluiten inzake tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking, en anderdeels over de titel "Werk" van een voorontwerp van programmawet.

De twee (voor)ontwerpen van tekst hebben tot doel wijzigingen aan te brengen in een aantal wet- en verordenende teksten om uitvoering te geven aan het begrotingsakkoord van de regering van 18 oktober 2022.

De Raad wordt verzocht zijn advies over het ontwerp van besluit "Tijdskrediet" uit te brengen binnen een termijn van 30 dagen.

Voor het genoemde voorontwerp van wet heeft de minister het advies van de Raad dringend, d.i. uiterlijk 11 november 2022, gevraagd.

De bespreking van die dossiers werd uiteindelijk samengevoegd en aan een dringend bijeengeroepen werkgroep toevertrouwd.

Op verslag van die werkgroep, heeft de Raad op 29 november 2022 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Bij brief van 28 oktober 2022 heeft de heer P.-Y. DERMAGNE, vice-eersteminister en minister van Werk, het advies van de Nationale Arbeidsraad gevraagd, eensdeels over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van diverse koninklijke besluiten inzake tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking, en anderdeels over de titel "Werk" van een voorontwerp van programmawet.

De twee (voor)ontwerpen van tekst hebben tot doel wijzigingen aan te brengen in een aantal wet- en verordenende teksten om uitvoering te geven aan het begrotingsakkoord van de regering van 18 oktober 2022.

Het ontwerp van koninklijk besluit dat maatregelen voor tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbreking omvat, bestaat uit besparingsmaatregelen en beoogt de aanpassing van het recht op onderbrekingsuitkeringen bij tijdskrediet en de afschaffing van de anciënniteitspremies en toeslagen voor werknemers ouder dan 50 jaar in het kader van onderbrekingsuitkeringen bij tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbrekingen.

De Raad moet zijn advies over het ontwerp van koninklijk besluit "Tijdskrediet" binnen een termijn van 30 dagen uitbrengen.

Wat het voorontwerp van wet betreft, gaat het meer bepaald om:

- de afschaffing van de terugbetaling door de RVA aan de werkgever van de inschakelingsvergoeding (te betalen aan werknemers ingeschreven in een tewerkstellingscel na collectief ontslag);
- de uitbreiding van de aanwezigheidsregistratie voor onderhouds- en/of reinigingsactiviteiten;
- een aantal wijzigingen aan de wet van 27 juni 1969 (de aangifte van werken in de schoonmaaksector, de uitbreiding van het gelegenhedswerk in de begrafenissector, de verlenging van de verjaringstermijn bij fraude);
- de bestendinging van de maatregelen inzake onrechtmatig betaalde uitkeringen in geval van tijdelijke werkloosheid;
- en de invoering van een verplichting tot aanduiding van een vertrouwenspersoon, behalve voor bedrijven met minder dan 50 werknemers, tenzij de vakbondsafvaardiging of de werknemers hierom verzoeken. Ook de regels inzake het behoren tot het personeel van de vertrouwenspersoon en inzake de uitoefening van de taken door de preventieadviseur van de interne dienst worden aangepast.

Voor dat voorontwerp van wet heeft de minister het advies van de Raad dringend, d.i. uiterlijk 11 november 2022, gevraagd.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad heeft de (voor)ontwerpen van teksten die hem ter advies werden voorgelegd, met spoed besproken.

Gezien de erg korte termijnen waarover hij beschikt om zich uit te spreken, heeft hij besloten zijn bespreking te beperken tot de RVA-besparingsmaatregelen buiten werkloosheid die voortvloeien uit het begrotingsakkoord van 18 oktober 2022, namelijk de besparingsmaatregelen voor tijdskrediet en de afschaffing van de terugbetaling van de inschakelingsvergoedingen door de RVA aan de werkgever.

Gezien de urgentie heeft de Raad evenmin de mogelijkheid gehad om de inhoud van de genomen maatregelen in detail te bestuderen.

Hij kan dat alleen maar betreuren.

A. Betreffende het ontwerp van koninklijk besluit "Tijdskrediet"

1. Beschrijving van de maatregel

De Raad merkt op dat het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit de aanpassing beoogt van het recht op onderbrekingsuitkeringen bij tijdskrediet en de afschaffing van de anciënniteitspremies en toeslagen voor werknemers ouder dan 50 jaar in het kader van onderbrekingsuitkeringen bij tijdskrediet, thematische verloven en loopbaanonderbrekingen. Daarnaast werd voor het voltijds tijdskrediet met motief "zorg voor een kind" de leeftijdsgrens verlaagd, de maximumperiode verlaagd, de anciënniteitsvoorwaarde verhoogd en werd er een tewerkstellingsvoorwaarde voor voltijds en halftijds tijdskrediet met motief ingevoerd.

Aan het stelsel van loopbaanonderbreking worden er eveneens wijzigingen aangebracht, zoals een vermindering van bepaalde uitkeringen en een verkorting van de maximumperiode waarin het recht op zorgen voor een kind kan worden opgenomen.

Deze bepalingen hebben gevolgen voor de werknemers van de publieke sector. De Raad heeft vastgesteld dat het Comité A, overlegorgaan van de publieke sector, niet geconsulteerd werd voor advies en verzoekt de regering om de ontwerp teksten ter advies voor te leggen aan het Comité A.

2. Beoordeling door de Raad

- a. De Raad herinnert er vooreerst aan dat, hoewel het recht op uitkeringen voor tijdskrediet is vastgelegd in een koninklijk besluit¹, het recht op tijdskrediet als zodanig en de toepassingsregels ervan, geregeld worden door een collectieve arbeidsovereenkomst, meer bepaald de cao nr. 103.

---

¹ Koninklijk besluit van 12 december 2001 tot uitvoering van hoofdstuk IV van de wet van 10 augustus 2001 betreffende verzoening van werkgelegenheid en kwaliteit van het leven betreffende het stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking.

Hij constateert bijgevolg dat die maatregel de kloof die al bestaat tussen het in het besluit geregelde recht op uitkeringen en het in die collectieve arbeidsovereenkomst geregelde recht op afwezigheid, accentueert. Bijgevolg rijzen er bij de Raad vragen over de toekomstige samenhang tussen de twee regelgevingen, de leesbaarheid en de rechtszekerheid, net zoals hij dat in 2020 had aangeklaagd bij de aanneming van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103 ter vervanging van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis.

- b. De Raad vindt het daarnaast jammer dat de besparingsmaatregelen voor tijds-krediet overlappen met de oefening die hij sedert het begin van het jaar heeft aangevat om de verschillende verlofstelsels te hervormen. Bovendien zijn die maatregelen in strijd met de bewoordingen zelf van het regeerakkoord van 30 september 2020, waarin het volgende wordt bepaald: "De regering start een overleg op met de sociale partners over de vereenvoudiging, harmonisering en optimalisering van de verschillende verlofstelsels, met specifieke aandacht voor de motieven zorg en combinatie van werk en gezin."

Hij herhaalt dat de verschillende verlofstelsels integraal deel uitmaken van zijn core business. Dit blijkt met name uit het sluiten van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77 bis, die voorafging aan de overeenkomst nr. 103 inzake tijdskrediet, die beide naar een betere combinatie van werk en gezin streven, en waarbij de cao nr. 77 bis uitvoering geeft aan het interprofessioneel akkoord van 22 december 2000. Dit blijkt eveneens uit het rapport nr. 76 van 15 december 2009 betreffende de actualisering van de bestaande verlofstelsels, een rapport dat de Raad wilde actualiseren in de nasleep van de oefening die hij heeft aangevat in het kader van de hervorming van de verlofstelsels waarmee hij bezig is.

Om te oordelen of de maatregelen toereikend zijn, vindt hij dan ook dat daarvoor vooraf beschikt moet worden over een volledig overzicht van de bestaande verlofstelsels omwille van de coherentie van het gehele stelsel. In die optiek heeft hij besloten het genoemde rapport nr. 76 te updaten.

- c. Ten slotte vraagt de Raad zich af waarom dergelijke besparingsmaatregelen inzake tijdskrediet genomen werden en wat het nut ervan is. Een eerste bespreking leert hem dat sommige maatregelen het algemene principe van gendergelijkheid en non-discriminatie tussen mannen en vrouwen, loochenen.

Hierbij verwijst hij naar het voornoemde regeerakkoord onder het punt 5.4 "Gendergelijkheid", waarin het volgende wordt bepaald: "De overheid zal een actieve genderpolitiek voeren en een voluntaristisch genderbeleid dat structurele en historische onevenwichten aanpakt. [...] We hervormen de verlofstelsels voor ouders zodat er een evenwichtigere verdeling mogelijk wordt tussen mannen en vrouwen bij de opvang van en de zorg voor kinderen."

Hij merkt op dat de hervorming van de verlofstelsels, een oefening waaraan hij begonnen is, een dimensie "Gendergelijkheid" bevatte.

Hij vraagt zich bijgevolg af of er bij de keuze van de vastgestelde maatregelen rekening mee werd gehouden dat sommige ervan zeker gevolgen hebben voor deeltijdwerkers en mogelijk voor vrouwen.

Zo vereist het ontwerpbesluit nu dat om recht te hebben op uitkeringen van vol- of halftijds tijdskrediet, een tewerkstellingsvoorwaarde van 12 maanden voltijds werk voorafgaand aan de aanvraag vervuld moet zijn. Hierdoor worden deeltijdwerkers automatisch uitgesloten van het recht op tijdskrediet met uitkeringen.

Hij wijst er aldus in het kort op dat 42 % van de vrouwelijke werknemers in België deeltijds werken, dat 93 % (= 3.000 eenheden) van het voltijds tijdskrediet, alle motieven, wordt uitgeoefend door vrouwen en ten slotte dat 79 % van het tijdskrediet dat wordt opgenomen voor de zorg voor kinderen (half- en voltijds), wordt uitgeoefend door vrouwen.²

Hij drukt derhalve de wens uit dat grondig wordt nagegaan of het ontwerp van koninklijk besluit geen (in)directe discriminatie inhoudt, met name door middel van de andere raadplegingen die werden gehouden (Raad van State) of zullen worden gehouden, teneinde voor alle partijen voor rechtszekerheid te zorgen.

Op basis van deze overwegingen beoordeelt de Raad deze maatregelen negatief.

---

² Statbel RVA 2020 en 2022.

B. Afschaffing van de terugbetaling van de inschakelingsuitkeringen door de RVA aan de werkgever

1. Beschrijving van de maatregel

De Raad constateert dat artikel X+35 van het ter advies voorgelegde voorontwerp van programmawet artikel 38 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact opheft.

De Raad merkt op dat artikel 38 van de Generatiepact-wet betrekking heeft op de inschakelingsvergoeding die een werkgever verschuldigd is aan alle werknemers die in het kader van een herstructurering in een tewerkstellingscel zijn ingeschreven en die op het ogenblik van de aankondiging van het collectief ontslag minstens één jaar ononderbroken dienstanciënniteit hebben.

Deze vergoeding, gelijk aan het lopende loon en de voordelen verworven krachtens de arbeidsovereenkomst, vervangt geheel of gedeeltelijk de opzeggingsvergoeding. Ze wordt 6 maanden uitbetaald aan een ontslagen werknemer de minstens 45 jaar is op het ogenblik van de aankondiging van het collectief ontslag en 3 maanden aan een jongere werknemer. De werknemer heeft in die periode dus inkomenszekerheid (zelfde loon als vroeger, maandelijks uitbetaald), maar is vrij van prestaties en kan zich dus volop inzetten in zijn begeleide zoektocht naar nieuw werk.

Artikel 38 van de Generatiepact-wet voorziet er, meer specifiek, in dat indien de kost van de inschakelingsvergoeding groter is dan de kost van de opzeggingsvergoeding die op basis van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten verschuldigd is, de werkgever het verschil terugbetaald kan krijgen door de RVA. Ook het Sluitingsfonds dat de inschakelingsvergoeding zou dienen uit te betalen, kan deze terugbetaling vragen.

De Raad wenst erop te wijzen dat deze regeling inzake de terugbetaling aan de werkgever van de meerkost van de inschakelingsvergoeding reeds opgenomen was in de Generatiepact-wet die in 2005 werd aangenomen, maar nadien werd aangepast om het evenwicht te behouden in de belangen van de overheid, van de werkgevers en van de werknemers bij de invoering van het eenheidsstatuut arbeiders-bedienden.

Zo werd door de Wet Eenheidsstatuut in het eerste lid van artikel 38 het woord “arbeider” vervangen door “werknemer”, waardoor de werkgever de terugbetaling van de inschakelingsvergoeding niet alleen kan vragen voor zijn arbeider maar ook voor zijn bediende (indien die werd ontslagen na 31 december 2013) (artikel 99 van de wet van 26 december 2013 betreffende de invoering van een eenheidsstatuut tussen arbeiders en bedienden inzake de opzeggingstermijnen en de carenzdag en begeleidende maatregelen).

In 2015 werd in het kader van het behoud van voormeld evenwicht nog een correctie doorgevoerd, waardoor de werkgever de terugbetaling krijgt van het verschil tussen de inschakelingsvergoeding en de opzeggingsvergoeding berekend volgens de oude regels geldig vóór 1 januari 2014 (voor de arbeidsovereenkomsten die aangevat zijn vóór 1 januari 2014) (artikel 13 van de wet van 23 april 2015 tot verbetering van de werkgelegenheid).

Deze mogelijkheid tot terugbetaling voor de werkgevers zou nu dus worden opgeheven.

Dit zou volgens artikel X+36 gelden voor alle collectieve ontslagen die worden aangekondigd na 31 december 2022.

2. Beoordeling door de Raad

De Raad is van oordeel dat deze maatregel negatief beoordeeld dient te worden.

In eerste instantie dient erop gewezen te worden dat de regeling inzake de terugbetaling aan de werkgever van de meerkost van de inschakelingsvergoeding deel uitmaakt van het evenwicht dat gevonden is inzake de verdeling van de lasten tussen de overheid en de werkgevers in het kader van het actief beleid bij herstructureringen, namelijk de kost van het begeleiden van ontslagen werknemers bij hun zoektocht naar nieuw werk. Zoals hiervoor aangegeven werd dit evenwicht verder aangepast in het kader van de invoering van het eenheidsstatuut arbeiders-bedienden met in het bijzonder de verhoging van de opzeggingstermijnen.

De Raad is dus principieel van oordeel dat de maatregel een inbreuk is op het ter zake gevonden evenwicht.

In tweede instantie wenst de Raad ook te wijzen op de concrete gevolgen van deze wijziging. Nu de lasten voor de werkgevers in het kader van herstructureringen verhogen, dient rekening te worden gehouden met de verminderde kans op succesvolle herstructureringen en een verhoging van het risico op faillissementen.

C. Definitieve conclusies

De Raad verwijst eveneens naar het advies nr. 2.329 met betrekking tot de opeenvolgende dagcontracten in de interimsector, dat hij op dezelfde datum als het onderhavige advies uitbrengt. Dit advies betreft de bepalingen van hoofdstuk 2 van de titel Sociale zaken van het voorontwerp van programmawet dat hem ter advies werd voorgelegd.

De Raad behoudt zich het recht voor andere in het begrotingsakkoord van 18 oktober 2022 aangesneden thema's te bespreken.
